

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84610,Piotrowski-StefanGinwill-Piotrowski.html>
2022-09-30, 20:51

Piotrowski Stefan(Ginwił- Piotrowski)

PIOTROWSKI Stefan (Ginwił-Piotrowski) (11 IV 1910, Kraków – 17 I 1985, Warszawa), astronom. Syn Zygmunta, adwokata, i Marii Gerard-Festenburg.

Maturę zdał w 1928 w krakowskim Gimnazjum św. Jacka. W 1928–32 studiował na wydziale filozoficznym UJ i 30 VI 1932 uzyskał stopień magistra filozofii w zakresie matematyki. W 1933 został zatrudniony jako młodszy asystent Obserwatorium Astronomicznego UJ, od 1934 (26 VI tego roku magisterium z astronomii) do 1939 – starszy asystent. 9 IV 1938 obronił rozprawę doktorską. Niepowołany do wojska z powodu wady serca, czas II wojny światowej spędził w rodzinnym majątku w Zmiennicy. 1 IX 1944 objął stanowisko nauczyciela w gimnazjum i liceum w Brzozowie. Od 1 IV 1945 do 30 VIII 1946 pracował w Obserwatorium Astronomicznym UJ jako obserwator, a od 1 IX 1946 do 14 II 1952 jako adiunkt. W tym ostatnim okresie w 1947 przebywał na stypendium Agassiza w Harvard College Observatory w Cambridge (USA). Od semestru letniego 1952 był zastępcą profesora astrofizyki UW, od 1954 profesorem nadzwyczajnym UW, od 1962 profesorem zwyczajnym, od 1955 także profesorem Zakładu Astronomii PAN w Warszawie, od 1962 członkiem korespondentem PAN, a od 1969 – członkiem rzeczywistym. Pełnił wiele funkcji w strukturach UW i PAN, otrzymał liczne odznaczenia państwowe. Jest uznawany za twórcę warszawskiej szkoły astronomicznej.

W okresie krakowskim P. prowadził obserwacje gwiazd zmiennych zaćmieniowych i opracowywał metody wyznaczania orbit tych gwiazd: rozwinął metodę Russella-Fetlaara i wraz ze Z. Kopalem przedstawił metodę Piotrowskiego-Kopala. Zaproponował teorię zderzeń planetoid z uwzględnieniem roli tych zjawisk w procesie tworzenia się

składowej pyłowej materii międzyplanetarnej. W okresie warszawskim kontynuował badania nad zjawiskiem rozchodzenia się promieniowania w atmosferze. Uzyskał także ciekawe wyniki w badaniach przepływu masy w ciasnych układach podwójnych.

Napisał *Wewnętrzną budowę gwiazd* (1955) oraz książki popularyzujące astronomię: *Gwiazdy zmienne i nowe* (1953), *Dlaczego gwiazdy świecą* (1955) i *Jak daleko do gwiazd* (1955). Był redaktorem „Astronomii Popularnej” (1967), w 1950–54 redaktorem naczelnym „Uranii”, współtwórcą i w 1953–77 redaktorem naczelnym „Postępów Astronomii”.

Śródka.

U. Perkowska: *Corpus Academicorum Facultatis Philosophiae Universitatis Jagellonicae 1850–1945*, Kraków 2007, s. 290–291; J. Smak, A. Sołtan: *Stefan Piotrowski. Wspomnienia uczniów*, „Postępy Astronomii” 1985 z. 1–2; K. Stępień: *W 11. rocznicę śmierci Stefana Piotrowskiego*, „Postępy Astronomii” 1995, z. 4

Jarosław Włodarczyk

[Poprzedni](#)
[Następny](#)